

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer vogelspin

Theraphosidae

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

INHOUD

1 Overzicht 3
2 Natuurlijk gedrag en behoeften 4
3 Huisvesting en verzorging 6
3.1 Huisvesting 6
3.1.1 Gezelschap 6
3.1.2 Bodembedekking en inrichting 7
3.1.3 Temperatuur 7
3.1.4 Warmtematten 7
3.1.5 Water en luchtvochtigheid 7
3.1.6 Dagelijks lichtritme en de seizoenen 8
3.1.7 Verrijking 8
3.2 Voeding 8
3.3 Verzorging 9
4 Gedrag en omgang met het dier 10
5 Gezondheid 11
5.1 Voortplanting en bijhorend gedrag 11
5.2 Meest voorkomende gezondheidsproblemen 11
6 Aankoop of adoptie 13
7 Kosten 14

1 OVERZICHT

Voer
Ik eet levende insecten en prooidieren.

Luchtvochtigheid
Afhankelijk van de soort waartoe ik behoor, hou ik van een vrij droge tot een vrij vochtige omgeving.

Boom-, grond- of graafspin
Afhankelijk van mijn soort heb ik graag veel klimmogelijkheden, graafmogelijkheden of schuilplekken op de bodem.

Nachtdier
Ik ben vooral 's nachts actief.

Brandharen
Mijn lichaam heeft haren die erg kunnen irriteren. Ga daarom na of je allergisch bent.

Gezelschap
Ik leef in het wild alleen en eet soms mijn soortgenoten op. Hou me dus alleen in mijn verblijf.

Temperatuur
Ik heb vrij warme temperaturen nodig. Check welke temperatuur mijn soort het liefst heeft.

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTEN

Vogelspinnen zijn spinachtigen (*Arachnida*) die behoren tot de grote familie van Echte vogelspinnen (*Theraphosidae*). Er zijn 960 soorten en 129 geslachten gekend en naargelang van de soort verschilt hun lichaamsgrootte en -kleur. Vogelspinnen worden soms ook wel eens tarantula's genoemd, maar dit is niet de juiste naamgeving omdat deze slaat op één bepaalde soort vogelspin, namelijk de wolfspin (*Lycosa tarantula*). Vogelspinnen komen voor in gebieden met een mediterraan of (sub)tropisch klimaat in Azië, Australië, Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika, Afrika en Zuid-Europa. Europa heeft maar twee inheemse soorten vogelspinnen, want ze kunnen alleen overleven bij warme temperaturen in Italië of Spanje.

Vogelspinnen worden naargelang van hun leefgewoonten in het wild onderverdeeld in drie categorieën, namelijk de boomspinnen, de bodemspinnen en de graafspinnen. Boomspinnen leven in bomen en hebben lange poten, dikke voeten, lange, dichte beharing en een lichter lichaam dan bodemspinnen. Bij gevaar springen sommige van deze spinnen van de boom en zweven ze naar een veilige plek. In de boom bouwen deze spinnen een wooncocon en kan je ze bijna niet zien. Bodemspinnen bewegen zich voort op de bodem en hebben een compacte bouw, met een zwaar achterlijf en stevige poten. Ze zoeken beschutting in hun hol of zitten erin of ervoor te wachten tot een prooi passeert. Graafspinnen graven complexe tunnels en houden zich daar schuil in een hol, wachtend op een prooi. Je kan ze bijna niet zien en ze zijn meestal kort behaard en hebben een eenvoudige kleuring.

Vogelspinnen staan bekend als grote spinachtigen, met veel beharing en stevige poten. De meeste soorten hebben een lichaamsgrootte van 5 à 8 cm, maar ze kunnen ook groter of veel kleiner zijn. Zo meet het lichaam van de goliathvogelspin (*Therasphosa blondi*) al 11 cm, maar bedraagt de spanwijdte inclusief de poten 30 cm. Spinnen hebben een exoskelet[1] en dus geen inwendig skelet bestaande uit botten, maar een stevig uitwendig pantser als bescherming. Om te groeien moeten ze dus vervellen. Hun lichaam bestaat uit twee delen: een kopborststuk, met o.a. een stevig rugschild en twee buikschilden, de ogen, de kaaktasters, kaken en de aanhechting van de acht poten. Het weke achterlijf is aan het kopborststuk verbonden met een fijne steel.

Vogelspinnen hebben acht ogen, maar ze zien slecht. Prooien worden vooral op de tast gevangen door middel van haren op hun poten en kaaktasters die trillingen opvangen. Met de "voelers" op hun poten kunnen ze ruiken, smaken en voelen. Met hun giftanden, die beschermd worden door de gifkaken, injecteren ze gif en enzymes in hun prooi. Een spin kan niet kauwen en moet zich voeden met uitwendig verteerd voedsel, en daarom dient het gif om de prooi vooraf te verdoven. Nadien worden verterende enzymes ingespoten die de weke inwendige delen van de prooi verteren en kan de spin de prooi rustig leegzuigen. Haar achterlijf dient als voedselreserve en kan zo goed gevuld zijn dat de spin voor weken tot zelfs maanden niet moet eten. Het gif is dodelijk voor bijvoorbeeld kleinere zoogdieren zoals de hond, maar meestal niet voor de mens. Toch zijn er soorten zoals bv. de *Heteroscodra*-, *Stromatopelma*- en Pterinochilus-soorten, die zo krachtig bijten dat hospitalisatie nodig is en mensen met een lage weerstand door het gif kunnen sterven.

[1] Een exoskelet of uitwendig skelet is een omhulling opgebouwd uit hard materiaal dat dient ter bescherming van het lichaam van een ongewervelde, zoals insecten, spinnen, kreeften...

In het wild eten vogelspinnen voornamelijk insecten. Ook kunnen ze grotere prooien aan zoals reptielen, amfibieën, kleine knaagdieren en vogels, maar dit gebeurt zelden. Als ze jong zijn, vallen ze vaak ten prooi aan vogels of reptielen, maar zodra ze volwassen zijn, hebben ze weinig natuurlijke vijanden.

Om zich te verdedigen en hun territorium af te bakenen hebben vogelspinnen erg uiteenlopende strategieën ontwikkeld. Meestal vluchten ze of gaan ze dreigen door hun voorpoten op te richten en hun kaken te laten zien. Sommige agressieve spinnensoorten dreigen echter niet en bijten meteen. Wanneer ze zich bedreigd voelen, maken bepaalde soorten een schril, sissend of krakend geluid door met de verharde haren of andere structuren op hun lichaam te schuren. De meeste vogelspinsoorten hebben brandharen op hun lichaam, die soms weinig ongemak, maar in andere gevallen erge irritaties zoals jeuk, ademhalingsklachten of huiduitslag kunnen veroorzaken. De mate van irritatie hangt af van de soort vogelspin en van een eventuele allergie voor de brandharen. Vogelspinnen van het geslacht *Theraphosa* en het geslacht *Acanthoscurria* hebben erg irriterende brandharen. Soorten die ook wel “bombardeerspinnen” worden genoemd, vuren met hun achterpoten een wolk brandharen af op hun belager.

De meeste soorten zijn ’s nachts actief en leven solitair. Mits een goede verzorging en huisvesting worden voorzien, en afhankelijk van de soort, kunnen vogelspinnen tot 30 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	*Animalia* (Dieren)
Stam	*Arthropoda* (Geleedpotigen)
Klasse	*Arachnida* (Spinachtigen)
Orde	*Aranea* (Echte spinnen)
Onderorde	*Mygalomorphae* (Vogelspinachtigen)
Familie	*Theraphosidae* (Echte vogelspinnen)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Afhankelijk van hun oorspronkelijke leefgebied, zoals woestijn of tropische bossen, hebben vogelspinnen behoefte aan een bepaalde inrichting en klimaat. Voor vogelspinnen die graag in bomen leven of graag graven, moet je een hoog of diep terrarium voorzien, maar voor vogelspinnen die op de bodem leven is een groot grondoppervlak beter. Het is daarom raadzaam om je vooraf te informeren over de specifieke huisvesting voor je gekozen soort. Vermits vogelspinnen maar een beperkt actieterrein hebben, is een té groot terrarium afgeraden, omdat ze anders de prooidieren (insecten) maar moeilijk vinden.

Een volwassen dier heeft een terrarium nodig, bij voorkeur van glas. Door een roostertje in het terrarium kan er in een klein terrarium genoeg ventilatie zijn, maar voorkom tocht. Met een goed sluitende topopening of met valdeuren voorkom je dat het dier ontsnapt, maar de keuze voor een type deur hangt ook af soort vogelspin. Schuifdeuren zijn minder aangeraden.

Afhankelijk van de categorie waartoe de vogelspin behoort, verschillen de afmetingen van het terrarium in de lengte, breedte en hoogte en de inrichting:

- **Boomspinnen**: de hoogte van het terrarium is belangrijker dan het grondoppervlak. Voorzie een terrarium van minimaal 20 x 20 x 40 cm (lengte x breedte x hoogte) en een valdeur, omdat ze zich vaak bovenaan het terrarium nestelen.
- **Bodemspinnen**: het bodemoppervlak is belangrijker dan de hoogte. Voorzie een terrarium van minimaal 30 x 30 x 20 cm (lengte x breedte x hoogte) en een topopening.
- **Graafspinnen**: deze spinnen hebben een diepe laag bodembedekking nodig voor het graven, en daarom is voor deze spinnen de hoogte belangrijker dan het grondoppervlak. Voorzie een terrarium van minimaal 20 x 20 X 40 cm (lengte x breedte x hoogte) en een topopening zodat de bodembedekking er niet uitvalt bij het openen van de deuren.

Plaats het terrarium op een stevige ondergrond en op een rustige plaats. Trillingen kunnen voor stress zorgen. Voorzie een achterwand in het terrarium, dan voelt het dier zich beschut en veilig.

In het terrarium moeten aanwezig zijn:

- Voor tropische soorten: een warmtemat **buiten** het terrarium
- schuilplekken en klimmogelijkheden, aangepast aan de behoeften van de soort, en zowel op een warme als een koele plek
- een thermometer
- een ondiepe schaal met water

3.1.1 Gezelschap

Vogelspinnen zijn solitair en bovendien kannibalistisch. Hou daarom geen meerdere dieren samen in een terrarium.

3.1.2 Bodembedekking en inrichting

Als bodembedekking is kokosvezel of turfstrooisel aangeraden. Pas op voor giftige stoffen zoals kunstmest. Potgrond is daarom meestal ongeschikt. De inrichting en de dikte van de bodembedekking verschillen naargelang van de soort en de categorie vogelspin:

- **Boomspinnen**: leven van nature hoog in de bomen. Zorg dus voor beschutting in de hoogte met kleine planten, kurk op de achter- en zijwanden en verstopplaatsen in de hoogte van holle kurk. Op de bodem voorzie je een laag bodembedekking van 5 à 7 cm, en vochthoudend mos is een goede aanvulling.
- **Bodemspinnen**: schuilen en bewegen zich voort op de bodem. Zorg met stenen, kurkschors, halve bloempotten of hout voor schuilplaatsen op de bodem. Zet stenen of hout altijd rechtstreeks op de bodem van het terrarium, nooit op de bodembedekking. Zo voorkom je dat de stenen kantelen als het dier in de bodembedekking graaft, en ook dat het dier gewond raakt. Voor deze eerder logge bodemspinnen zijn hoger gelegen plekken gevaarlijk, hou hiermee rekening bij de inrichting. Op de bodem voorzie je een laag bodembedekking van 10 à 13 cm.

- **Graafspinnen**: deze spinnen zijn echte gravers die een compleet gangenstelsel graven als je ze de mogelijkheid geeft. Richt het terrarium schaars in, maar voorzie vooral veel bodembedekking, tot ongeveer 7 à 10 cm van de bovenrand.

Vogelspinnen hebben een teer lichaam en kunnen zich tijdens het klimmen of graven dan ook gemakkelijk verwonden. Zet in het terrarium geen decoratieve elementen met scherpe randen of naalden, zoals lavasteen of cactussen. Grind als bodembedekking is daarom ook niet geschikt en wegens de giftigheid wordt krantenpapier beter vermeden.

3.1.3 Temperatuur

Bekijk per soort wat de ideale dag- en nachttemperatuur is. Bij de meeste soorten moet ’s nachts de temperatuur boven 18 tot 20 °C blijven. Overdag mag die oplopen tot 25 à 28 °C. Graafspinnen zitten met temperaturen tussen 20 à 24 °C graag iets koeler. Met een tijdsklok kan je de temperatuur ’s nachts aanpassen. Voorzie lokaal warme en koelere zones in het terrarium. Een thermometer in het terrarium is noodzakelijk, zodat je de minimum- en maximumtemperatuur goed kan opvolgen. Om oververhitting te voorkomen plaats je een terrarium nooit rechtstreeks in het zonlicht. Raadpleeg de handelaar voor specifieke temperatuurvoorwaarden voor je gekozen vogelspinnensoort.

3.1.4 Warmtematten

Het is aangeraden om geen warmtematten onder in het terrarium te plaatsen, want dit droogt de bodem te sterk uit. Als het terrarium plaatselijk moet bijverwarmd worden, dan is een warmtemat aan de zijkant en buiten het terrarium geschikt. Ook warmtelampen worden niet aangeraden.

3.1.5 Water en luchtvochtigheid

Bekijk per soort wat de ideale luchtvochtigheid is. Voor soorten die van nature in een droge woestijnomgeving leven, is de luchtvochtigheid vrij laag, nl. 35 tot 40%. Een te droog terrarium kan echter het vervellen bemoeilijken. Andere soorten zoals soorten van de geslachten *Haplopelma*, *Hysterocrates*, *Lasiodora* en *Theraphosa* hebben een hoge luchtvochtigheid van 65 à 85% nodig. Andere soorten kunnen gehouden worden in een terrarium met een luchtvochtigheid van 60%.

Een te hoge luchtvochtigheid kan schimmelinfecties in de hand werken, maar met een hygrometer kan je de luchtvochtigheid controleren. Door de bodembedekking te bevochtigen, de ventilatie te verminderen, vochthoudend mos op de bodem te leggen of het dier een vochtig hol te geven kan je de luchtvochtigheid in het terrarium verhogen en het vervellen vergemakkelijken. Besproei de spin of het web nooit met water uit de plantenspuit, want hieraan heeft het dier een hekel!

Zet een ondiepe schaal met lauwwarm drinkwater in het terrarium. Doordat het dier ook mest in het bad, moet het bad tweemaal per week gereinigd worden en hervuld worden met vers water. Zorg ervoor dat het dier niet kan verdrinken en dat het gemakkelijk uit het bad kan komen.

3.1.6 Dagelijks lichtritme en de seizoenen

Omdat bijna alle vogelspinnen nachtdieren zijn, is extra verlichting of uv-licht niet nodig. Ze hebben zelfs een aversie voor sterk of direct licht. Een terrarium wordt daarom beter niet rechtstreeks in het zonlicht of onder een sterke lamp geplaatst. Een vogelspin heeft elke dag 12 uren licht en 12 uren duisternis nodig, met een kleine led-lamp kan je zijn activiteit ’s nachts gedurende maximaal 2 uren gadeslaan.

3.1.7 Verrijking

Door nieuwe prikkels te geven stimuleer je het dier en doorbreek je zijn dagelijkse routine. Verrijking[2] kan bestaan uit afwisseling in voeding, in schuilmogelijkheden, enz. Herschik bijvoorbeeld het terrarium, bodem- en graafspinnen zullen nadien het terrarium helemaal herschikken volgens hun individuele wensen. Gladde takken, gedroogde bladeren uit de dierenwinkel, een andere bodemtextuur zoals mos of een nieuwe schuilplek zijn andere opties.

Verdiep je in de kenmerken van zijn natuurlijke leefomgeving zoals het regenwoud of de savanne om nog meer tegemoet te komen aan de behoeften van je huisdier. Een passief dier dat weinig gebruik maakt van de ruimte, is mogelijk ziek of geeft aan dat de omgeving niet goed voldoet of te koud is. Naar manieren zoeken om je dier te verrijken is leuk, zowel voor mens als dier!

3.2 VOEDING

Een vogelspin eet diverse insecten en wormen. Probeer het dier zo gevarieerd mogelijk te voeren met levende krekels, sprinkhanen of kakkerlakken. Meelwormen zijn iets vetter voer en moet je met mate geven. Vliegende insecten zoals motten en fruitvliegjes kunnen als verrijking worden aangeboden. In de dierenwinkel zijn verschillende maten van insecten te koop, van zeer klein tot groot. Het is belangrijk dat je de juiste maat kiest in functie van de grootte van je vogelspin. Een vuistregel is dat de insecten net kleiner moeten zijn dan de lengte van het achterlijf van

[2] Via voedsel of kunstmatige voorwerpen, inrichting van het verblijf, geuren of interactie met soortgenoten of andere diersoorten nieuwe en positieve prikkels aan het dier aanbieden om de kwaliteit van het leven van in gevangenschap gehouden dieren, te verbeteren.

de spin. Afhankelijk van de leeftijd van het dier, voer je een vogelspin één tot drie levende insecten per week. Aangezien de meeste vogelspinnen nachtdieren zijn, voer je ze het beste ’s avonds.

Verwijder nog levende insecten na het eten, want levende insecten kunnen een verzadigde vogelspin stress bezorgen. Door het vervellen weigert het dier soms te eten, maar dat kan ook gebeuren als het dier zich niet lekker voelt. Controleer in dat geval de omgevingscondities zoals de luchtvochtigheid en de temperatuur, maar als het dier blijft vasten, moet je een gespecialiseerde dierenarts contacteren.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de temperatuur, luchtvochtigheid en de werking van de warmtemat
- Bekijk de activiteit van de spin en controleer haar op kwetsuren

Minstens één keer per week

- Reinig de waterschaal tweemaal per week en vul deze met vers water
- Verwijder eventueel de uitwerpselen en los spinsel van het glas met warm water, maar raak het web niet aan
- Verwijder vervellingsresten
- Verwijder de dode en levende insecten
- Geef vers voer
- Bevochtig een deel van de bodembedekking voor soorten die nood hebben aan een hoge luchtvochtigheid (80%)

Vervang de bodembedekking en reinig de attributen in het terrarium wanneer de spin langdurig onrustig is, want daarmee kan het dier namelijk aangeven dat het zich niet goed voelt. Mijten kunnen een echte plaag vormen in een vogelspin-terrarium en hinderen het dier erg. Mijten gedijen goed in een vochtige omgeving en hoge temperaturen in combinatie met onvoldoende ventilatie. Om een mijtenplaag op natuurlijke wijze te bestrijden kan je de natuurlijke vijand van mijten, de roofmijt, inzetten. Pissebedden en springstaartjes kunnen gebruikt worden om schimmels weg te grazen.

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

De spinnen worden door liefhebbers ingedeeld volgens hun oorspronkelijke herkomst. Zo bestaan er “oude wereld- of *old world*-vogelspinnen”, die afkomstig zijn uit Azië en Afrika. Die zouden een pijnlijkere beet en een niet dodelijk, maar sterker gif hebben dan de “nieuwe wereld- of *new world*-spinnen”, afkomstig van het Amerikaanse continent. Deze stelling is niet bewezen, maar hobbyisten gebruiken ze onderling wel om onder meer een aanduiding te geven van de mate van gevaar of het temperament van de spin en de ervaring die nodig is bij het verzorgen van de vogelspinsoort. Soorten verschillen sterk op het vlak van agressiviteit, giftigheid en activiteit, en daarom zijn sommige soorten beter geschikt voor een beginnend vogelspinnenhouder dan andere. Hou echter in het achterhoofd dat elke vogelspin potentieel gevaarlijk is en kan bijten wanneer ze nerveus is, zich bedreigd voelt of schrikt! Ontsnapte dieren moeten zo snel mogelijk gezocht worden!

Ondanks hun imposante lichaamsbouw zijn vogelspinnen erg teer en daarom moeten ze voorzichtig behandeld worden. Een vogelspin die vanop grote hoogte valt, kan letterlijk breken en sterven aan de verwonding. Pas op met insecten- of spinnenverdelgingsmiddelen en reinigingsmiddelen, want deze kunnen de spin erg schaden.

Wegens hun krachtige beet en giftigheid kan je ze beter niet aanraken. Gebruik beter een bak om over het dier te zetten en schuif het deksel voorzichtig onder het lichaam, zo voorkom je ook dat het dier valt. Een ervaren spinnenhouder kan een rustige vogelspinnensoort zoals de *Aphonopelma bicoloratum,* de *Brachypelma smithi,* de *Eupalaestrus campestratus,* of de *Grammostola pulchra* over zijn hand laten kruipen. Hij tikt vooraf de spin aan, zodat het dier gewaarschuwd is, biedt daarna aan de spin zijn vlakke hand aan en spoort ze aan om erop te lopen door haar achterpoten aan te tikken.

Vogelspinnen vervellen om te kunnen groeien en zijn in die periode ontzettend kwetsbaar. Hun harde pantser is na de vervelling erg week en heeft 1 à 2 weken tijd nodig om uit te harden. Jonge spinnen vervellen elke 1 à 3 maanden en volwassen mannelijke vogelspinnen niet meer. Een volwassen vrouwelijk dier vervelt elke 1 à 3 jaar. De spin bereidt deze periode goed voor en trekt zich terug. Bodemspinnen maken een mat van spinrag en de boomlevende soorten trekken zich terug in een zelfgesponnen hol of wooncocon. Het dier zal vooraf, tijdens en net na de vervellingsperiode niet eten. Een vervelling van een volwassen exemplaar duurt tot een dag, maar enkele maanden vooraf kan de spin al van gedrag veranderen. Wanneer je een gedragsverandering bemerkt, verhoog je eventueel de luchtvochtigheid, maar voorzie zeker altijd vers water in de ondiepe waterschaal, want dit helpt bij het vervellen. Stoor het dier absoluut niet en voeder geen insecten meer.

De meeste vogelspinsoorten hebben brandharen op hun lichaam, die soms een beetje ongemak, maar in andere gevallen erge irritaties kunnen veroorzaken. Probeer daarom voor de aanschaf al te testen of je allergisch bent voor de brandharen, gebruik tijdens de verzorging altijd handschoenen en zorg dat je de haren niet inademt en laat ze niet in je ogen terechtkomen.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Ga na of je verantwoordelijke kopers hebt voor de jongen voor je begint te kweken. Volwassen mannelijke vogelspinnen hebben een kleiner achterlijf en langere poten dan volwassen vrouwelijke dieren. Ze hebben ook haken op de scheenbenen van de voorpoten, waarmee ze tijdens de paring de kaken van het vrouwelijke dier op afstand houden. Verder dragen de mannelijke vogelspinnen ook hun sperma met zich mee en dit is te herkennen aan een verdikking aan het uiteinde van de kaaktaster. Soms verschillen beide geslachten van kleur of tekening. Mannelijke vogelspinnen zijn vroeger volwassen dan vrouwelijke dieren, namelijk tussen 18 maanden en 4 jaar, vrouwelijke vogelspinnen worden 1 tot 2 jaar later volwassen. Het vaststellen van de geslachtsrijpheid is echter een werk voor ervaren hobbyisten.

De paarceremonie begint met het mannelijke dier die trommelt met zijn poten, dit is ook hoorbaar voor de mens. Een paringsbereid vrouwelijk dier zal dit beantwoorden met hetzelfde getrommel. Dan begint een delicaat proces van toenadering zoeken door het mannelijke dier dat uren kan duren. Bij de paring deponeert de man zijn sperma in de zaadblaasjes van het vrouwelijke dier en maakt zich nadien, als dat lukt, snel uit de voeten voor het meestal zeer agressieve vrouwelijke dier.

Tijdens de dracht neemt haar eetlust toe, en de draagtijd varieert naargelang van de soort. Het moment van de eileg wordt aangekondigd door een verandering in het gedrag van de vrouwelijke vogelspin: ze stopt met eten en begint aan de voorbereiding van de “kinderkamer” die ze maakt van haar spinnenrag. Afhankelijk van de soort waartoe de spin behoort, legt ze tussen 30 tot 2000 eieren, die ze nadien bevrucht met het opgeslagen sperma van het mannelijk dier. De vrouwelijke vogelspin is een erg toegewijde moeder die de cocon soms met zich meedraagt, maar altijd beschermt tegen vijanden en weersinvloeden. De embryo’s ontwikkelen zich in de cocon tot larven en worden, na hun eerste vervelling, nimfen. De nimfen ontwikkelen zich verder, en na hun tweede vervelling zijn ze in het spiderlingsstadium. Na een aantal weken breken ze uit de cocon en zijn vanaf dan op zichzelf aangewezen. In het wild overleven slechts weinigen deze periode, maar in gevangenschap kan je met succes de jongen opkweken. Zet de spiderlingen apart om kannibalisme te voorkomen. Huisvest de jongen in een kleine plastic bak met ventilatie en laat het geheel nooit uitdrogen. Voorzie ook een schuilplaats en voer ze eenmaal per week fruitvliegen en kleine krekels.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Kijk voor de aankoop van een dier uit naar een dierenarts die ervaring heeft met spinnen. Een gezonde vogelspin:

- kan zijn eigen gewicht tillen
- heeft alle poten intact wanneer ze volwassen is
- heeft intacte kaken
- is actief als je haar stoort
- eet goed en heeft een vol lichaam, dus geen achterlijf met rimpels
- heeft geen onregelmatige vlekken, bulten of blazen op het achterlijf

De meest gekende aandoeningen bij vogelspinnen zijn een gevolg van:

- **Ecto-parasieten en infectieuze organismen** bv. bacteriën, mijten en schimmels.
  Symptomen: witte of grijze vlekken, weinig eetlust, gerimpeld achterlijf, niet eten, apathie, inactief.
  Zorg voor een goede hygiëne en maak het hele terrarium schoon. Schimmelgroei wordt veroorzaakt door een te vochtig terrarium met slechte ventilatie, dus voorzie na het schoonmaken een terrarium met nieuwe bodembedekking en voldoende ventilatie. Zet eventueel springstaartjes en pissebedden in om de schimmels te ruimen.
  Mijten doen zich te goed aan het bloed van de spin, waardoor die uiteindelijk sterft. Mijten kunnen de spin ook erg hinderen omdat ze zich onder meer vestigen rond de monddelen. De mijten moeten dus verwijderd worden uit het terrarium en van het lichaam van de spin. Met een wattenstaafje gedrengd in 70% alcohol kan je mijten zo goed als mogelijk proberen te verwijderen. Een goede hygiëne door het wekelijks verwijderen van alle resten en uitwerpselen is zeer aan te raden. Roofmijten (*Hypoaspis miles)* lusten graag mijten en kunnen ingezet worden als een vorm van natuurlijke bestrijding.
- **Problemen bij het vervellen**
  Symptomen: onvolledige vervelling.
  Dit wordt vaak veroorzaakt door een te droog terrarium. Voorzie altijd een ondiepe waterschaal met vers water en verhoog bij de eerste signalen dat het dier gaat vervellen, de luchtvochtigheid. Een gebroken of afgebroken poot kan ook aanleiding geven tot vervellingsproblemen.
  Als het dier onvoldoende is verveld, maak dan de oude resten vochtig met een wattenstaafje en probeer die delen dan heel voorzichtig te verwijderen met een pincet. Een volledige vervelling is belangrijk, want anders is het dier ten dode opgeschreven.
- **Vergiftiging**
  Symptomen: malaise of plotse dood.
  Vogelspinnen zijn extreem gevoelig voor insecticiden, dus ook voor de vlooienband van de hond of kat. Ook reinigingsmiddelen in huis kunnen gevaarlijk zijn.
- **Trauma en wonden**
  Symptomen: een kleine of grote scheur in het lichaam, een geamputeerd ledemaat.
  Een geamputeerde poot groeit terug zolang ze vervellen, dus zolang ze jong of vrouwelijk zijn. Volwassen mannelijke dieren vervellen niet meer. Een kleine wonde kan mogelijk gerepareerd worden door de dierenarts, het komt erop aan zo snel mogelijk naar de dierenarts te gaan. Grotere wonden zijn meestal dodelijk. Contacteer je dierenarts om het dier op een diervriendelijke manier te laten inslapen.
- **Dehydratie**
  Symptomen: het dier kan niet meer bewegen.
  Meestal helpt het om het dier in een waterschaal met een zeer ondiepe bodem water te plaatsen.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Als je vogelspinnen wilt houden, verdiep je je best op voorhand goed in de soort waarvoor je interesse hebt. Sommige soorten zijn moeilijker te houden dan anderen. Een vogelspin is een terrariumdier, dus enige technische kennis van terraria is vereist. Een vogelspin is vooral 's nachts actief en boom- en graafspinnen zie je niet zo veel omdat ze zich vaak verstoppen. Sommige soorten zijn zachtaardig maar behoorlijk traag, andere zijn dan weer nerveus en actief, maar soms ook slecht gehumeurd. Bedenk daarom waarom je graag een vogelspin als huisdier wilt en of het dier aan die verwachtingen kan voldoen.

De volgende vragen helpen je over de aankoop van een vogelspin na te denken:

- Een vogelspin kan tot 30 jaar oud worden, kan je er zolang voor zorgen?
- Begrijp je dat het geen knuffeldier is, maar enkel mooi is om naar te kijken?
- Heb je een geschikte plaats voor het terrarium?
- Ben je niet allergisch voor de brandharen?
- Begrijp je dat je ze dagelijks moet verzorgen en wekelijks moet voeren met levende insecten?
- Is er iemand die de vogelspin kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Heb je ongeveer 11 euro per maand over voor de voeding en verzorging?

Een vogelspin kan je kopen in een dierenspeciaalzaak of bij fokkers. Een verantwoordelijke verkoper zal je graag bijstaan met advies. Kies een verkoper bij wie de dieren er gezond uitzien, het terrarium proper is, de dieren veel schuilplekken hebben en geen verminkingen zoals bv. afgerukte poten. Als je bij een handelszaak koopt, dan is de consumentenwetgeving van toepassing en heb je een wettelijke garantie op de gezondheid van de dieren.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Vraag na of de dieren in gevangenschap gekweekt zijn! Sinds 1 januari 2025 is het namelijk verboden om dieren te houden die in het wild gevangen werden. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij Dierenwelzijn Vlaanderen via het Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren.

De meeste vogelspinsoorten vallen onder appendix II van CITES en onder bijlage B van de *EU Wildlife Trade Regulations*. Dit betekent dat de internationale handel van deze dieren aan strenge voorschriften is onderworpen. Als eigenaar moet je kunnen aantonen dat je dier legaal de EU is binnengekomen. Nakweekdieren, dus dieren die niet in het wild gevangen werden, mogen vrij verhandeld worden, maar de verkoper moet bij de verkoop wel een overdrachtsverklaring zonder CITES-nummer geven. Ook om de wilde populaties zo weinig mogelijk aan te tasten is de keuze voor dieren die in gevangenschap gekweekt zijn belangrijk. Bovendien hebben nakweekdieren die van jongs af aan door mensen verzorgd zijn minder stress en laten zich meestal gemakkelijk hanteren. Voor meer informatie: Wat is CITES?

Transporteer het dier in een dichte, geïsoleerd bak. Maak vooraf het terrarium volledig op orde en warm. Kijk de eerste dagen of het dier wel goed eet en de luchtvochtigheid en temperatuur goed zit. Na de aankoop moet het dier **een aantal dagen wennen aan de nieuwe situatie.** Geef het dier die rust, dit is een stresserende periode.

7 KOSTEN

De aankoopprijs van een vogelspin begint bij 12 euro, maar grotere en meer bijzondere exemplaren kosten natuurlijk veel meer.

De aankoop van een terrarium en het meeste toebehoren is een eenmalige investering. Richtprijzen kan je hier vinden.

Maandelijks kost een vogelspin ongeveer 11 euro voor voer, bodembedekking, elektriciteit en water. Als je wil kweken, kunnen de kosten oplopen.

Wat kost een vogelspin jaarlijks?

Jaarlijkse kosten	Bedrag
Bodembedekking	20 euro
Levend voer	60 euro
Elektriciteit en water	60 euro
Totaal	**140 euro**

Postadres
Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn